

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

«Στη Σάμο έχει καταρρεύσει το σύστημα»

23.01.2020

Κλιμάκιο της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ), αποτελούμενο από το Γιάννη Ιωαννίδη, Αντιπρόεδρο, τους Φοίβο Ιατρέλλη και Σπύρο Απέργη, μέλη, και την Εύα Τζαβαλά, επιστημονική συνεργάτιδα της Επιτροπής, πραγματοποίησε επίσκεψη στη Σάμο στις 20 και 21 Ιανουαρίου 2020 με σκοπό την παρακολούθηση της εφαρμογής παλαιότερων συστάσεων της προς την Πολιτεία για το προσφυγικό και μεταναστευτικό ζήτημα, την εξαγωγή προκαταρκτικών

συμπερασμάτων ως προς την πορεία εφαρμογής του νέου Νόμου 4636/2019 περί Διεθνούς Προστασίας και τέλος την ανίχνευση τυχόν νέων προκλήσεων στο πεδίο, συνεπεία και του μεγάλου αριθμού αλλοδαπών που βρίσκονται εγκλωβισμένοι στα νησιά εντός και εκτός δομών υποδοχής και φιλοξενίας. Στο πλαίσιο της επίσκεψης, έγινε αυτοψία στους χώρους του ΚΥΤ και τον καταυλισμό που έχει δημιουργηθεί γύρω από αυτό και συναντήσεις με το Δήμαρχο Ανατολικής Σάμου, τον Αντιπεριφερειάρχη Σάμου, τις δημόσιες αρχές και υπηρεσίες καθώς και με εκπροσώπους διεθνών οργανισμών και μη κυβερνητικών οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στο πεδίο.

Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ) είναι το ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της ελληνικής Πολιτείας σε θέματα προστασίας Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Έχει συσταθεί με το Ν 2667/1998 σύμφωνα με κανόνες των Ηνωμένων Εθνών, τις «Αρχές των Παρισίων». Σε αυτήν μετέχουν πρόσωπα οριζόμενα από 41 φορείς (ανεξάρτητες Αρχές, πανεπιστημιακές σχολές νομικών και πολιτικών επιστημών, συνδικαλιστικές οργανώσεις, ΜΚΟ, πολιτικά κόμματα και υπουργεία).

Η ΕΕΔΑ διαπίστωσε ότι η κατάσταση ως προς την υποδοχή και τις συνθήκες διαβίωσης των αιτούντων διεθνή προστασία μέσα και γύρω από το Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ) στο Βαθύ της Σάμου είναι ανεξέλεγκτη και καταλύει κάθε έννοια ανθρωπίνης αξιοπρέπειας των διαμενόντων στους χώρους αυτού. Τονίζεται ότι ενώ το ΚΥΤ σχεδιάστηκε για τη φιλοξενία έως 648 ατόμων, σήμερα εντός και πέριξ αυτού διαβιώνουν σε κοντέινερ, σκηνές και αυτοσχέδια παραπήγματα 7.208 άνθρωποι (σύμφωνα με τα τελευταία επίσημα στοιχεία). Οι υπηρεσίες που κατά το νόμο, το ευρωπαϊκό κεκτημένο και το Σύνταγμα πρέπει να διασφαλίζει ένα κράτος δικαίου είναι από περιορισμένες ως ανύπαρκτες, ιδίως ως προς τη στέγαση, την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, την ψυχοκοινωνική στήριξη, τη νομική αρωγή, τη διερμηνεία και την πρόσβαση των παιδιών στην εκπαίδευση, ενώ σε διαρκώς επιβαρυνόμενες συνθήκες απασχολείται και το προσωπικό των υπηρεσιών Πρώτης Υποδοχής και Ασύλου. Το ίδιο ισχύει κατά μείζονα λόγο για την προστασία των ανηλίκων, οι οποίοι δεν διαθέτουν την επιβαλλόμενη προστασία από δημόσιους επιτρόπους, καθώς και των λοιπών ευάλωτων ομάδων που βρίσκονται σε άμεσο κίνδυνο, κατάσταση που επιβάλλει την επείγουσα λήψη μέτρων για τον τερματισμό των σοβαρών παραβιάσεων των δικαιωμάτων τους. Επισημαίνεται εξάλλου, ότι κοινή συνισταμένη των εκτιμήσεων όλων των φορέων, δηλαδή τόσο των εκπροσώπων της τοπικής κοινωνίας, όσο και όλων όσων δραστηριοποιούνται στο πεδίο, είναι ότι οι δομές κλειστού τύπου δεν αποτελούν λύση αλλά ενδεχομένως να δημιουργήσουν νέα ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και δημόσιας τάξης.

Η άμεση λήξη του εγκλωβισμού των αιτούντων άσυλο στα νησιά προβάλλει ως αδήριτη ανάγκη, όχι μόνο για λόγους σεβασμού θεμελιωδών δικαιωμάτων και διασφάλισης της κοινωνικής ειρήνης, αλλά και για να γίνει στοιχειωδώς διαχειρίσιμη η μεταχείριση των αιτούντων άσυλο και το σύστημα διεθνούς προστασίας εν γένει. Η ΕΕΔΑ απευθύνει επείγουσα δημόσια έκκληση για τη συνεκτίμηση όλων των παραμέτρων και την κατάλληλη αναπροσαρμογή του θεσμικού και διαχειριστικού πλαισίου των προσφυγικών ροών με σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου, διαδικασία η οποία πρέπει σε κάθε περίπτωση να είναι απαλλαγμένη από την τοξική ρητορική στο δημόσιο διάλογο. Η ΕΕΔΑ θα συνεχίσει να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς την κατάσταση στα νησιά αλλά και στο σύνολο της χώρας και θα δημοσιοποιήσει λεπτομερή έκθεση με τα συμπεράσματα και τις προτάσεις της.